

จดหมายข่าว

เพื่อการเตือนภัย ด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐาน
ระบบการจัดการและการเตือนภัย

ทรัพยากรอันทรงคุณค่าที่ สร้างมูลค่าใหม่ให้สังคม

ปีที่ 15 ฉบับที่ 197 เดือนสิงหาคม 2568

แนะนำ CIRCULAR MODEL ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วย CIRCULAR CSR MODEL
แนวคิดของ CIRCULAR CSR MODEL สู่การสร้างตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ

ISSN 2228-9925

จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐานระบบการจัดการและการเตือนภัย

กอง บก. ขอกล่าวสวัสดิ์ท่านผู้อ่าน “จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน” สำหรับบทความที่น่าสนใจประจำเดือนสิงหาคม 2568 ทีมงาน INTELLIGENCE UNIT ได้สรุปบทวิเคราะห์ แนะนำ CIRCULAR MODEL ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง และขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วย CIRCULAR CSR MODEL STANDARD WARNING ได้แก่ ทรัพยากรอันทรงคุณค่าที่สร้างมูลค่าใหม่ให้สังคม และ แนวคิดของ CIRCULAR CSR MODEL สู่การสร้างตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการโครงการสร้างระบบข้อมูลและองค์ความรู้ด้านมาตรฐานระบบการจัดการ และการเตือนภัย หรือ Intelligence Unit

ปีที่ 15 ฉบับที่ 137 เดือนสิงหาคม 2568

Management System Certification Institute (Thailand): MASCI
1025, 11th 18th Floor, Yakult Building,
Phaholyothin Road, Phayathai, Phayathai, Bangkok
10400, Thailand
Tel. (+662) 617-1727-36 Fax. (+662) 617-1708
www.masci.or.th

กอง บก.

แนะนำ Circular Model ที่สามารถนำไป ปฏิบัติจริง

ในยุคที่ความยั่งยืนได้กลายเป็นประเด็นสำคัญสำหรับองค์กรทุกประเภทและทุกขนาด การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) แบบเดิมที่เน้นการบริจาคเงินไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาเชิงระบบอีกต่อไป “Circular CSR Model” จึงเกิดขึ้นมาเป็นแนวทางใหม่ที่ผสานหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนเข้ากับกระบวนการรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้างคุณค่าที่ยั่งยืนทั้งต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนซึ่งโมเดลที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงนี้ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการขยะอุตสาหกรรม (Industrial Waste)
2. การทำแผนที่วัสดุ (Material Mapping)
3. การออกแบบร่วมกับชุมชน (Co-Design with Community)
4. ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าเชิงหมุนเวียนและคุณค่าทางสังคม (Product with Circular and Social Value)
5. การเข้าถึงตลาดทั้งภายในและภายนอก (Internal market & External market)
6. การประเมินผลกระทบ (Impact Assessment)

ข้อได้เปรียบและความท้าทาย Circular CSR Model มีข้อได้เปรียบคือ สร้างคุณค่าร่วมให้กับทุกฝ่าย ลดต้นทุนการจัดการขยะ เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และยกระดับภาพลักษณ์องค์กรในด้านความยั่งยืน แต่ความท้าทายที่สำคัญคือความจำเป็นในการศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างความร่วมมือระหว่างหลายภาคส่วน และการขยายจากแนวคิดสู่การปฏิบัติในระดับอุตสาหกรรม Circular CSR Model สร้างคุณค่าและโอกาสให้เศรษฐกิจและสังคม Circular CSR Model เป็นแนวทางที่สะท้อนวิสัยทัศน์ใหม่ของการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม โดยการเปลี่ยนขยะให้เป็นทรัพยากร และการทำให้ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในการสร้างคุณค่า โมเดลนี้ไม่เพียงแต่แก้ปัญหาเชิงสิ่งแวดล้อม แต่ยังสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนซึ่งเป็นต้นแบบที่องค์กรยุคใหม่ควรให้ความสนใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเองต่อไป

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วย Circular CSR Model

ในยุคที่ความยั่งยืนกลายเป็นเป้าหมายหลักขององค์กรทั่วโลก และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นความท้าทายที่เร่งด่วน “เศรษฐกิจหมุนเวียน” (Circular Economy: CE) จึงเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลายประเทศและบริษัทข้ามชาติต่างตระหนักถึงศักยภาพของแนวคิดนี้ในการสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาคอุตสาหกรรมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณมาก การเปลี่ยนผ่านจากแบบจำลองเศรษฐกิจเชิงเส้น (Linear economy/Take-Make-Dispose) ไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนไม่เพียงแต่ช่วยลดต้นทุนการผลิตและความเสี่ยงจากการขาดแคลนทรัพยากร แต่ยังเปิดโอกาสในการสร้างนวัตกรรมและแหล่งรายได้ใหม่ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาคอุตสาหกรรมเป็นกลไกสำคัญที่หลายประเทศและองค์กรชั้นนำให้ความสำคัญในการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้วัสดุ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว (Ellen MacArthur Foundation, 2019) อย่างไรก็ตาม ในบริบทของประเทศไทย การพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียนในกลุ่มอุตสาหกรรม upstream และ midstream โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตวัสดุสำเร็จรูป เช่น สแตนเลสสตีล เหล็กกล้า หรือปิโตรเคมีชั้นกลาง ยังเผชิญกับข้อจำกัดเชิงโครงสร้างในหลายประการ

หนึ่งในอุปสรรคสำคัญคือ ความไม่สมบูรณ์ของระบบ take-back และ reverse logistics ที่จะนำวัสดุที่หมดอายุการใช้งาน (post-consumer recycled: PCR) หรือเศษวัสดุจากการแปรรูปใน downstream (post-industrial recycled: PIR) กลับเข้าสู่กระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม upstream และ midstream ได้อย่างครบวงจร (Kalmykova

et al., 2018; Geissdoerfer et al., 2017) เนื่องจากการขาดกรรมสิทธิ์ upstream มักเน้นการแปรรูปวัตถุดิบเพื่อป้อน downstream โดยขาดความใกล้ชิดกับตลาดผู้บริโภคปลายทางและไม่มีอำนาจควบคุมการจัดเก็บผลิตภัณฑ์ที่หมดอายุ แม้จะมีแนวคิดเรื่องหลักการที่ขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตให้ครอบคลุมวงจรชีวิตของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ (Extended Producer Responsibility: EPR) และการจัดการห่วงโซ่อุปทานแบบหมุนเวียน (Circular Supply Chain Management: CSCM) เข้ามาเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหา แต่ในหลายอุตสาหกรรมของไทย ยังขาดระบบนิเวศ (ecosystem) และโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนในการรองรับ เช่น ระบบรับคืนผลิตภัณฑ์ (take-back system), การแยกประเภทวัสดุหลังการใช้งาน หรือตลาดสำหรับวัสดุรีไซเคิลที่มาจาก downstream ส่งผลให้ความหมุนเวียน (circularity) ของวัสดุในอุตสาหกรรมยังจำกัดเฉพาะในกระบวนการผลิตภายใน (internal process circularity) และการใช้วัตถุดิบที่มี recycled content จากต่างประเทศ

ในขณะเดียวกัน องค์กรอุตสาหกรรมหลายแห่งพยายามดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) โดยใช้ทรัพยากรหรือของเสียจากกระบวนการผลิต เช่น ซีเมนต์ เศษไม้ หรือเศษโลหะ บริจาคให้กับชุมชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังไม่ถือเป็น Circular Economy อย่างแท้จริง เพราะขาดการออกแบบวงจรชีวิตวัสดุ (material flow design) ที่ครบถ้วน และไม่สามารถสร้างวงจรปิดของวัสดุ (closed-loop) ที่กลับมาสู่กระบวนการผลิตได้ (Stoyanova, 2019)

ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการผลิตของไทย โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปโลหะ เช่น สแตนเลสสตีลและเหล็กกล้า กำลังเผชิญกับความท้าทายสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

(Circular Economy: CE) ภายใต้บริบทของโครงสร้างอุตสาหกรรมแบบ upstream และ midstream ที่ยังไม่เอื้อต่อการหมุนเวียนวัสดุคืนจากตลาดผู้บริโภคปลายทาง (Post-Industrial Recycled: PIR และ Post-Consumer Recycled: PCR) เข้าสู่กระบวนการผลิตอีกครั้ง (Geissdoerfer et al., 2017; Ellen MacArthur Foundation, 2019) อุตสาหกรรมเหล่านี้ส่วนมากดำเนินงานในรูปแบบ linear supply chain ซึ่งขาดระบบ take-back หรือ reverse logistics ที่รองรับการดึงผลิตภัณฑ์คืนจากตลาด downstream ทั้งจากภาคผู้ใช้ปลายทาง (end-users) และผู้ประกอบการ downstream manufacturing (Geissdoerfer et al., 2018)

ปัญหานี้สะท้อนความเป็นจริงของอุตสาหกรรม midstream ซึ่งมุ่งเน้นการแปรรูปวัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูป (semi-finished products) เพื่อป้อนให้กับ downstream sector โดยที่กระบวนการ take-back หรือ closed-loop recycling มักเป็นหน้าที่ของ downstream ซึ่งมีความใกล้ชิดกับตลาดผู้บริโภคมากกว่า (Kalmykova et al., 2018) ส่งผลให้ midstream และ upstream ขาดความสามารถในการควบคุมหรือบริหารจัดการวัสดุที่หมดอายุการใช้งานแล้วอย่างครบวงจร ทั้งที่โดยหลักการ CE จำเป็นต้องออกแบบวงจรชีวิตวัสดุแบบครบถ้วน ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ (life cycle approach)

ในบริบทเช่นนี้ องค์กรผู้ผลิตควรทำอย่างไร โปรดติดตามบทความ MSCI-Intelligence ครั้งต่อไปในเรื่อง “Circular CSR Model” กับการสร้างวงจรเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับชุมชน”

ที่มา: <https://is4ie.org/resources/documents/34>

Standard Warning

**ทรัพยากรอัน
ทรงคุณค่าที่
สร้างมูลค่าใหม่
ให้สังคม**

จากบทความในครั้งที่แล้ว เรื่อง “แนะนำ Circular CSR Model ที่ส่งเสริมหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับชุมชน” ได้กล่าวถึง 4 มิติหลักของ Circular CSR Model ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำให้ Circular CSR Model ประสบความสำเร็จในการสร้างคุณค่าและได้ผลลัพธ์ตามที่มุ่งหวัง ได้แก่ มิติด้านวัสดุ มิติด้านกระบวนการ มิติด้านตลาด และมิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สำหรับบทความในครั้งนี้ จะขอแนะนำเพิ่มเติมสำหรับองค์ประกอบของกรอบการดำเนินงาน Circular CSR (Circular CSR Framework) ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการทำให้โมเดลดังกล่าวประสบความสำเร็จเช่นกัน ดังต่อไปนี้

Circular CSR Framework: Toward a Community-Integrated Circular Resource Loop (CICRL)
แนวคิดพื้นฐานของโมเดลนี้ คือการเปลี่ยน industrial waste หรือ production scrap ให้เป็น “resource for social circularity” ที่ชุมชนสามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม (Omar, 2017; Bridgens et al., 2018) แม้วัสดุดังกล่าวจะยังไม่สามารถหมุนเวียนกลับเข้าสู่อุตสาหกรรมต้นทาง แต่ก็สามารถสร้างวงจรเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับสังคมฐานราก (grassroots economy) ได้อย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้เกิดการนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนมาประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรมที่มีข้อจำกัดด้านการจัดการวัสดุหมุนเวียนภายในอุตสาหกรรม (Industrial Loop) องค์กรสามารถพัฒนา Circular CSR Model ผ่านแนวทาง “Community-Integrated Circular Resource Loop” (CICRL) ซึ่งเป็นการขยายวงจรหมุนเวียนของวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตไปสู่การสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับชุมชน โดยอาศัยแนวทางความร่วมมือ (collaborative approach) ระหว่างภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

Core Principle ของ Model นี้ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ในกระบวนการผลิตให้กลายเป็น “ทรัพยากรทางสังคม” ที่สร้างมูลค่าใหม่ผ่านการแปรรูปและการใช้ซ้ำ (Omar, 2017) และ 2) การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมต้นน้ำ (upstream) กับเศรษฐกิจฐานราก (grassroots economy)

ผ่านการจัดการ material flow อย่างมีประสิทธิภาพ (Ede, 2021)

องค์ประกอบของ Circular CSR Framework มี 4 ข้อดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรหมุนเวียนด้านอุตสาหกรรม (Industrial Circular Resource)

- อุตสาหกรรมทำหน้าที่จัดสรรวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษเหล็ก ชี้อย่อย และวัสดุที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว ให้เป็น secondary raw materials ที่พร้อมสำหรับการแปรรูป
- จัดการวัสดุด้วยการคัดแยกตามประเภทและคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยและความเหมาะสมของวัสดุที่ส่งมอบให้ชุมชน
- สร้าง Material Passport เพื่อระบุข้อมูลสำคัญ เช่น แหล่งที่มา, ปริมาณ, และคุณสมบัติของวัสดุ เพื่อความโปร่งใสในการนำไปใช้ต่อไปในกระบวนการผลิตของชุมชน

2. การพัฒนาวิสาหกิจด้านการหมุนเวียนให้กับชุมชน (Community Circular Enterprise Development)

- ชุมชนพัฒนาเป็นกลุ่ม Circular Micro Enterprise หรือวิสาหกิจชุมชนที่รับผิดชอบการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์ทำสวน หรืออุปกรณ์ป้องกันภัย (Bridgens et al., 2018)
- ส่งเสริมความรู้และทักษะด้าน eco-design, upcycling, modular design และ circular production เพื่อยกระดับความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน
- จัดการผลิตและวางแผน material flow เพื่อให้การใช้วัสดุเหลือใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การคำนวณอัตราการใช้ scrap ต่อ product หนึ่งหน่วย

3. แพลตฟอร์มเศรษฐกิจหมุนเวียนร่วมกัน (Shared Circular Economy Platform)

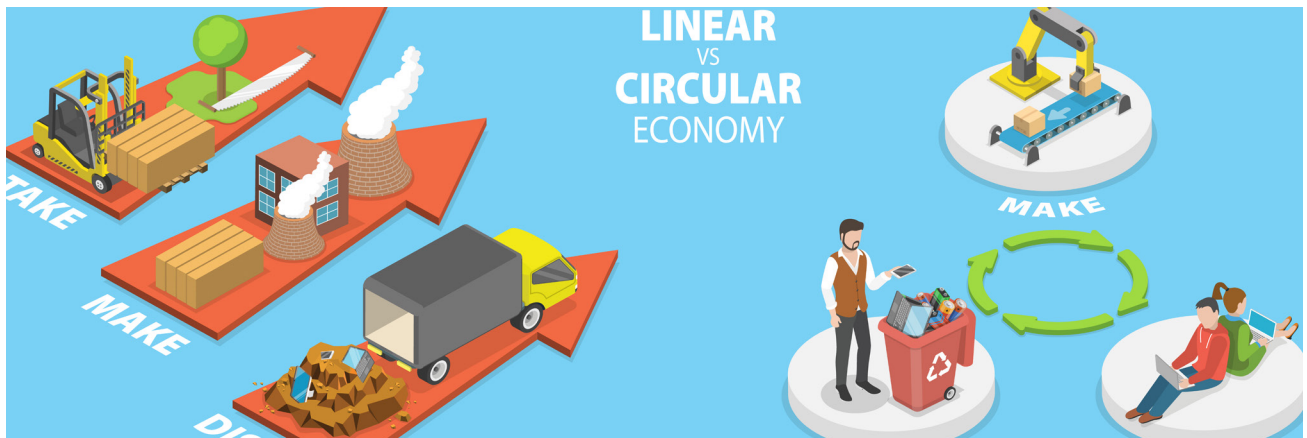
- พัฒนาระบบ platform สำหรับเชื่อมโยง industrial waste – community – market เพื่อบริหารจัดการการแลกเปลี่ยนทรัพยากร เช่น web application, online marketplace หรือระบบจัดการ supply chain ร่วมกัน
- ส่งเสริมความโปร่งใสของการเคลื่อนย้ายวัสดุด้วยการติดตาม material flow tracking เช่น QR Code หรือ blockchain เพื่อตรวจสอบที่มาของวัสดุแต่ละชิ้นอย่างชัดเจน (Stoyanova, 2019)

4. ธรรมาภิบาลระบบนิเวศ CSR หมุนเวียน (Circular CSR Ecosystem Governance)

- จัดตั้ง Joint CSR Governance Committee ประกอบด้วยตัวแทนจากภาคอุตสาหกรรม (Industrial Partner), ชุมชน (Community Partner) และหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรพัฒนาเอกชน
- กำหนดตัวชี้วัด (KPI) และจัดทำรายงาน Circular CSR Performance เพื่อประเมินผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนา ecosystem ในระยะยาว (Ede, 2021)

โมเดล Circular CSR นี้เปรียบเสมือนการสร้างสะพานที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เข้ากับเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนผ่านการหมุนเวียนของทรัพยากรที่เคยถูกมองว่าเป็นของเสีย หากเปรียบอุตสาหกรรมเป็น “ต้นไผ่ขนาดใหญ่” ที่มีใบและกิ่งต่างๆ ร่วงหล่นลงมา ชุมชนก็เป็นเสมือน “มดตะนอย” ที่มีความสามารถในการเก็บเศษใบไผ่เหล่านั้นมาสร้างสรรค์เป็นรังใหม่ อันเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า การทำงานร่วมกันนี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดปริมาณขยะจากอุตสาหกรรม แต่ยังสามารถสร้างรายได้และความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วยซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่าเศรษฐกิจหมุนเวียนสามารถเกิดขึ้นได้จริงแม้ในบริบทที่มีข้อจำกัดทางเทคนิค อย่างไรก็ตาม สิ่งที่จะชี้บ่งความสำเร็จของ Circular CSR Model ก็คือตัวชี้วัดหรือ Key Performance Indicators (KPIs) ซึ่งจะนำเสนอในบทความครั้งต่อไปในเรื่อง “จากแนวคิดของ Circular CSR Model สู่การสร้างตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ”

แนวคิดของ Circular CSR Model สู่การสร้างตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ

จากบทความในครั้งที่แล้ว เรื่อง “ทรัพยากรอันทรุดคุณค่าที่สร้างมูลค่าใหม่ให้สังคม” ได้กล่าวถึงกรอบการทำงานของ Circular CSR ซึ่งเป็นแนวคิดการเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรมให้เป็นทรัพยากรสำหรับชุมชนโดยสร้างวงจรเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับฐานรากผ่านความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรม ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยมีหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ การเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ไปเป็นทรัพยากรทางสังคมที่สร้างมูลค่าใหม่ และการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมต้นน้ำกับเศรษฐกิจฐานรากผ่านการจัดการ material flow อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกล่าวถึงองค์ประกอบของกรอบการทำงานของ Circular CSR 4 ข้อ คือ ทรัพยากรหมุนเวียนด้านอุตสาหกรรม การพัฒนาวิสาหกิจด้านการหมุนเวียนให้กับชุมชน แพลตฟอร์มเศรษฐกิจหมุนเวียนร่วมกัน และระบบนิเวศ CSR หมุนเวียน สำหรับบทความในครั้งนี จะกล่าวถึงเรื่องของแนวคิด Circular CSR Model ซึ่งได้เคยกล่าวไว้บ้างแล้วในบทความเรื่อง “ทรัพยากรอันทรุดคุณค่าที่สร้างมูลค่าใหม่ให้สังคม” โดยขออธิบายขยายความว่าแนวคิด Circular CSR Model ที่

ผู้เขียนได้นำเสนอนั้นมาจากนักวิจัยทั้ง 4 ท่านซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Omar (2017) นำเสนอแนวคิดที่ว่าของเสียจากอุตสาหกรรม (Industrial waste) สามารถกลายเป็นจุดตั้งต้นของชุมชนอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน (sustainable industrial communities) ได้เมื่อสานเข้ากับการสร้างสมรรถนะ (capacity-building) และการบริหารของชุมชนซึ่งเหมาะกับการออกแบบ “โครงการต่อเนื่อง” แทนการบริจาคครั้งเดียวซึ่งจำเป็นสำหรับแนวปฏิบัติทางอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนเพื่อจัดการขยะอุตสาหกรรมและส่งเสริมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยแนวทางที่สร้างสรรค์และความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีกฎระเบียบและความตระหนักรู้ที่เข้มงวดยิ่งขึ้นเพื่อส่งเสริมแนวปฏิบัติทางอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนและปิดวงจรการไหลของวัสดุ
2. Bridgens และคณะ (2018) นำเสนอ Creative Upcycling ซึ่งเป็นการนำวัสดุหรือวัสดุที่ถูกทิ้งแล้วกลับมาใช้ใหม่ในลักษณะการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพหรือมูลค่าสูงกว่าของเดิมโดยใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์และส่งเสริมความสามารถในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ไม่ใช่แค่การนำไปใช้ซ้ำ (reuse) แต่เป็นการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอีกครั้ง (reconnection) ระหว่าง คน-วัสดุ-พื้นที่ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมสูง และผลกระทบทางสังคมที่ยั่งยืนกว่า
3. Ede (2021) นำเสนอ แนวคิด “Cosmolocal” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีอำนาจและความสามารถที่จะเจริญเติบโตได้โดยการเข้าถึงและปรับใช้ความรู้และทรัพยากรระดับโลกในการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุท้องถิ่นแต่เชื่อมกับตลาดที่กว้างขึ้น แทนที่จะพึ่งพาการผลิตในท้องถิ่นหรือระบบโลกาภิวัตน์เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังเสนอแนวคิด Community-Based CE ซึ่งสนับสนุนการสร้าง “hub maker space” หรือ “green SME” โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างระบบวงจรปิดภายในชุมชนซึ่งทรัพยากรจะถูกนำมาใช้ซ้ำ รีไซเคิล และลด

ปริมาณลง ช่วยลดของเสียและการพึ่งพาปัจจัยนำเข้าจากภายนอก

4. Stoyanova (2019) ซึ่งเน้นว่าการบูรณาการ CSR เข้ากับกลยุทธ์ทางธุรกิจเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนจากรูปแบบ “นำ ผลิต ทำจัด” แบบดั้งเดิมไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน แนวทางนี้เน้นการปิดวงจรทรัพยากรผ่านการนำกลับมาใช้ใหม่ การรีไซเคิล การปรับปรุงใหม่ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทานและถอดประกอบได้ง่าย การนำกลยุทธ์ CSR แบบหมุนเวียนมาใช้จะทำได้ รับประโยชน์ในการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุน การบริหารจัดการความเสี่ยง การดึงดูดเงินทุน การส่งเสริมนวัตกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรด้วย ทั้งนี้ โดยนำเสนอแนวคิดกลยุทธ์ CSR ที่ align กับ CE ซึ่งต้องเน้น outcome มากกว่า output และเน้นห่วงโซ่คุณค่า ไม่ใช่แค่ภาพลักษณ์ จึงเหมาะกับการเปลี่ยนจาก “CSR แบบบริจาค” ไปเป็น Circular CSR ที่สร้างเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

จาก Circular CSR Model สู่ตัวชี้วัดที่มุ่งสู่ความสำเร็จ

ในการนำแนวคิด Circular CSR มาจัดทำตัวชี้วัดเพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแนวคิดนั้น เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น ผู้เขียนขอยกตัวอย่างการจัดทำตัวชี้วัดตามประเภทของของผลกระทบหรือมีติดการวัดผลของโครงการ Circular CSR การนำ Circular CSR Model ไปใช้จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การลดปริมาณวัสดุเหลือใช้ที่ต้องกำจัด (reduce landfill waste) 2) การสร้างรายได้ให้กับชุมชน (social income generation) 3) การสร้างผู้ประกอบการใหม่ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนหมุนเวียน (green SME) 4) การสร้าง circular skills ให้กับชุมชนฐานราก และ 5) การสร้าง license to operate เช่นสังคม (social license) ให้กับองค์กรอุตสาหกรรม